

Don Kichot w kulturze popularnej.

karty pracy w oparciu o film Jose Pozo „Don Chichot”

Opracowała dr Anna Bielecka-Mateja
Publiczne Gimnazjum nr 2 w im. Jana Heweliusza w Żukowie
przedmiot: język polski
poziom nauczania: gimnazjum
forma: karta pracy

Praca ucznia i jej cele:

Po zapoznaniu się z powieścią Miguela de Cervantesa *Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manchy* lub jej fragmentami uczeń wykonuje zadania:

1. Przed projekcją (1)

Cele:

- uczeń odbiera komunikaty pisane (poznaje tekst Wojciecha Młynarskiego *Ballada o późnej starości Don Kichota*)
- uczeń wyszukuje w tekście potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu
- uczeń opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło
- uczeń rozpoznaje problematykę utworu
- uczeń przedstawia propozycję odczytania tekstu kultury i uzasadnia ją w oparciu o swoją wiedzę o bohaterze literackim, dostrzegając w tekście współczesnej kultury popularnej nawiązanie do tradycyjnego wątku literackiego i kulturalnego
- uczeń ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. młodość – starość, trwanie - przemijanie
- uczeń dostrzega zróżnicowanie słownictwa

2. Projekcja (2)

Cele:

- uczeń odbiera komunikaty nadawane za pomocą środków audiowizualnych (film *Don Chichot*, 2007, reż. Jose Pozo)
- uczeń opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło
- uczeń przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w dziele
- uczeń charakteryzuje postać mówiącą w dziele i dostrzega w niej nawiązanie do innego wątku kulturowego
- uczeń charakteryzuje głównego bohatera dzieła
- uczeń rozpoznaje problematykę dzieła
- uczeń przedstawia propozycję odczytania dzieła i uzasadnia ją, dostrzegając w nim współczesnej nawiązanie do tradycyjnego wątku literackiego i kulturalnego
- uczeń uwzględnia w analizie specyfikę dzieła przynależną do następującej dziedziny sztuki – film

3. Po projekcji (3)

Cele:

- uczeń odbiera komunikaty pisane
- uczeń porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie
- uczeń odróżnia informacje o faktach od opinii
- uczeń rozpoznaje intencje wypowiedzi – aprobatę i dezaprobatę
- uczeń rozróżnia gatunki publicystyczne – recenzję

PRZED PROJEKCJĄ (1)

Wojciech Młynarski

Ballada o późnej starości Don Kichota

Don Kichot z Manczy, jak się snadnie¹
Przekona ten, co rusza głową,
Nie umiał się zestarzeć ładnie.
Nie chciał spierniczyć sielankowo.

Tylko - gdy pierwszy promień słońca
Znad horyzontu się wynurzał,
Don Kichot gapił się bez końca
Na wiatrak, który stał na wzgórzu.

I żał było mu, że już nie czas
By dawne boje toczyć.
Że brak w piersiach tchu, by jeszcze raz
Na Rosynanta skoczyć.

I hiszpański wiatr, gorący wiatr
Nie zagra mu bolera.
I nie będzie bard, wędrowny bard
Opiewał bohatera.

Ech, zagrać by znów jedną z tych scen,
Jak dawniej kopie kruszyć.
I nasiekać łbów, na wiatrak ten
Na Rosynancie ruszyć,

Bić w te skrzydła dwa, te skrzydła, co
Bezczelnie w niebo sterczą
I wciąż się zda, wciąż ci się zda,
Że śmieją się szyderczo,

I wciąż raz po raz dwóch skrzydeł skrzyp
Odmierza mknący rąco
Czas - okrutny czas,
Niełaskaw dla rycerzy, co się kończą.

Przesłanie:

Wielka jest Twoja menażeria²,
Lecz proszę, dojrzyj nas o Panie,
Gdy nam już po donkiszoteriach,
Przyjdzie spierniczyć i skapcanieć.

Spraw wtedy, boś Ty mądry sternik,
By nas nie trzęsła szajba taka,
By mógł spokojnie każdy piernik,
Obok swojego przejść wiatraka

¹ snadnie – dobrze

² menażeria – tu oszczędność

Powieściowe „rekwizyty” z otoczenia Don Kichota, które pojawiają się w wierszu to:

- a) Rosynant i skrzydła
- b) koń i wiatrak
- c) wzgórze i piernik
- d) niebo i czas

W którym fragmencie zaznaczone zostają hiszpańskie korzenie Don Kichota:

- a) Don Kichot gapił się bez końca Na wiatrak, który stał na wzgórzu
- b) I nie będzie bard, wędrowny bard opiewał bohatera
- c) skrzydła, co Bezczelnie w niebo sterczą
- d) gorący wiatr nie zagra mu bolera

Don Kichot – bohater wiersza:

- a) to człowiek za wszelką cenę poszukujący nowych przygód
- b) to człowiek w podeszłym wieku, któremu żal, że nie ma już tyle siły, by przeżywać przygody
- c) to człowiek, który mimo podeszłego wieku wciąż przeżywa wielkie przygody
- d) to człowiek, który w podeszłym wieku zajmuje się układaniem pieśni o sobie samym – wielkim rycerzu

Losy znakomitego rycerza – Don Kichota mogłyby:

- a) zostać opisane w wielu książkach
- b) przekazane w barwnych opowieściach z pokolenia na pokolenie
- c) zostać w pieśniach przedstawione przez wędrownego barda
- d) zachęcić niektórych twórców do skomponowania bolera

Frazeologizm z tekstu oznaczający pojedynkowanie się rycerza to:

- a) bić w skrzydła
- b) toczyć boje
- c) nasiekać łbów
- d) brak w piersiach tchu

Co sprawia, że rycerz nie może pojedynkować się przez całe życie?

- a) rycerz ma tyle innych zajęć, że nie zawsze ma czas na pojedynki
- b) rycerz jak każdy człowiek z czasem się starzeje i zaczyna brakować mu sił
- c) rycerz, gdy stoczy określoną ilość pojedynków, musi zrezygnować ze stanu rycerskiego
- d) rycerz może zginąć na polu walki, a gdy ma już rodzinę, nie powinien ryzykować

Wyrażenie „spierniczyć i skapcanieć”:

- a) jest wulgarnym zwrotem, który nie powinien być zastosowany w poezji
- b) oznacza najedzenie się do syta pierników w kapciach przed telewizorem
- c) jest zabawnym określeniem zestarzenia się człowieka
- d) nazywa stan, w którym człowiek opada z sił

Wyróżniona w tekście część – Przesłanie:

- a) jest wyrazem żalu podmiotu lirycznego za straconą młodością
- b) jest apostrofą do Boga i prośbą, by człowiek umiał pogodzić się z przemijającym czasem
- c) jest prośbą do Boga, by do końca życia człowiek mógł być silny i zdolny do przeżycia przygody
- d) jest prośbą do Boga, by ten dał człowiekowi umrzeć pod wiatrakiem – w chwili przeżywania przygody

PROJEKCJA (2)

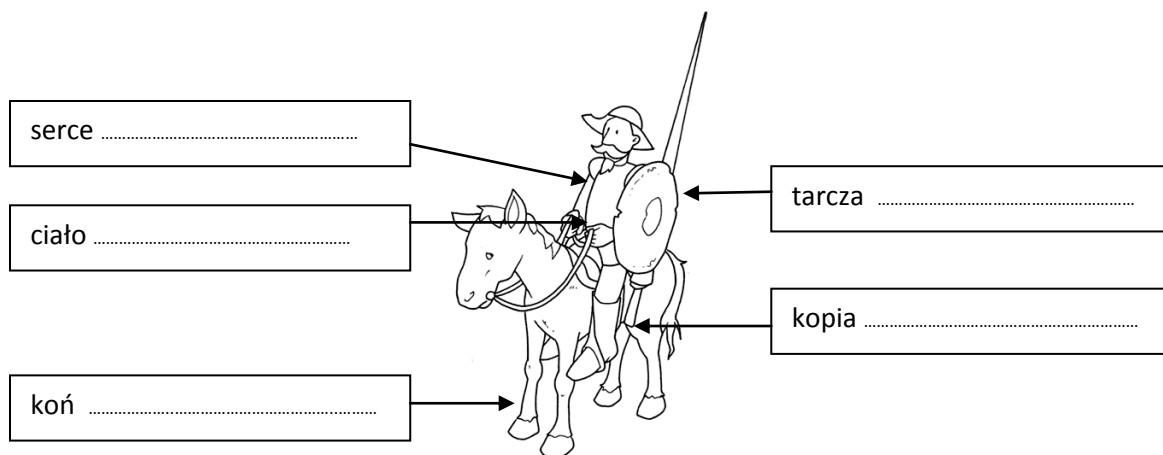
1. Historia Don Kichota pochodzi ze słynnej powieści. Zapisz obok jej tytuł i autora.

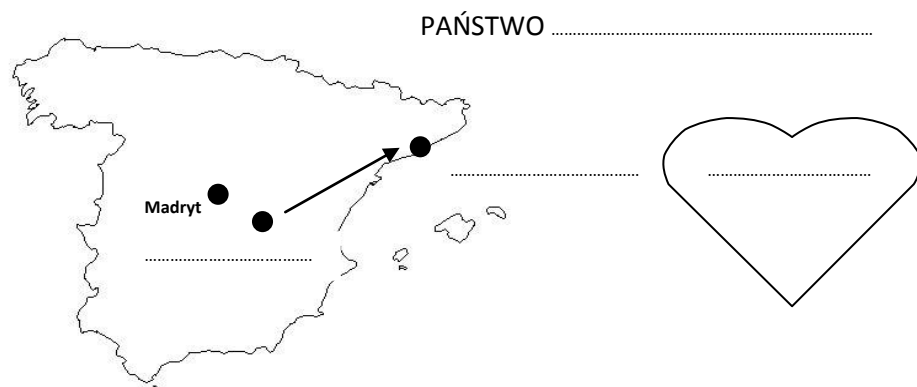
Autor

Tytuł

2. Oto wizerunek Don Kichota. Uzupełnij opis przydawkami, których używa narrator, charakteryzując bohatera.

3. Oto mapa kraju Don Kichota. Zapisz w odpowiednich miejscach nazwę państwa, nazwę miasta, skąd pochodzi oraz dokąd zmierza bohater oraz imię jego ukochanej.

4. Zaznacz prawidłową odpowiedź:

Narratorem w filmie jest:

- a) Don Kichot b) Sancho Pansa c) osioł Rucio d) obiektywny narrator

Celem wyprawy Don Kichota jest:

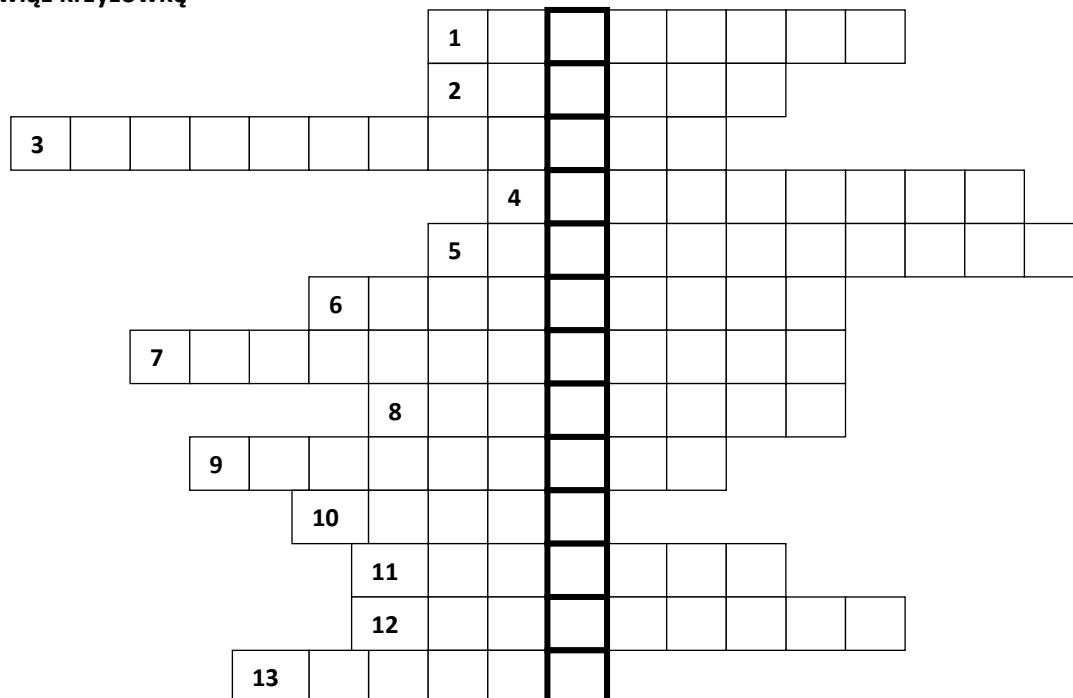
- a) przeżycie przygody b) spłata długów u Sancho c) znalezienie miłości d) walka o własną sławę

5. Wpisz odpowiednie liczby

..... numer Don Kichota w pojedynku o Dulcyneę

..... koszt obejrzenia Dulcynei w Toboso (w euro talarach)

6. Rozwiąż krzyżówkę

1. Jedna z rzeczy potrzebna Don Kichotowi, by w Barcelonie zapisać się na walkę o Dulcyneę
2. Najmniejsze zwierzę w „orszaku” Don Kichota
3. Giermek Don Kichota
4. Zdobił głowę Donkichotowego giermka
5. Don Kichot numer 26 w walce o Dulcyneę (imię nadane przez Don Kichota)
6. Przeciwnik w ostatniej walce Don Kichota
7. Tak Białogłowa nazwała osła i konia Don Kichota
8. Dom Rosynanta
9. Element religijny, miał pomóc Don Kichotowi wygrać pojedynek o Dulcyneę
10. Kwiaty zrywane przez Białogłową do koszyka w jej ogrodzie
11. Imię żony Sancho Pansy
12. Rycerz Srebrnego ...
13. Łąd – marzenie Sancho Pansy

7. Spośród podanych cech wybierz te, którymi można określić filmowego Don Kichota.

- prześmiewca • marzyciel • fantasta • człowiek odważny i heroiczny • idealista •
tchórz • pyszałek • szaleniec • człowiek ciekawy świata •
człowiek bezrozumny • racjonalista • wrażliwiec • naiwniak

PO PROJEKCJI (3)

Jestem koniem, jestem prawdziwym koniem!

Jestem koniem, jestem prawdziwym koniem! - te słowa padają z ust osła Rucio, który dziwnym trafem jest bardzo podobny, do pewnego bohatera ze "Shreka". Którego? Zgadnijcie sami. Bo chociaż pomysł na bajkę był oryginalny, to jednak reżyser postanowił upodobnić ją do znanego przeboju kinowego, jakby nie wierzył w siłę własnej opowieści.

Nie jest to bowiem zwyczajna opowieść o Don Kichocie (Artur Żmijewski). Naszego bohatera spotykamy wiele lat po tym, jak przeżył on swoją życiową przygodę. Miguel de Cervantes zdążył już ją opisać i rozślawić dokonania błędnego rycerza w całej Hiszpanii. Sanczo Pansa (Krzysztof Globisz) nie zdobył obiecanego majątku, więc jego relacje z przyjacielem są raczej chłodne. Nawet ich wierzchowce koń Rosynant (Tomasz Kot) i osioł Rucio (Borys Szyc) się nie lubią. Don Kichot postanawia jednak wyruszyć w kolejną podróż, tym razem do Barcelony, której celem jest walka z Rycerzem Srebrnego Księżyca, który ma mu wyjawiać prawdę o ukochanej Dulcynei.

Najbardziej komicznymi postaciami w bajce są oczywiście zwierzaki. Koń Rosynant najchętniej przeszedłby już na emeryturę, aby w spokoju szkolić kurczaki i przygotowywać je do bitwy o kompost. Daleka podróż jest ostatnią rzeczą, o której myśli. Nie mniej komiczny jest jego adiutant, kurczak, który zaprzyjaźnia się z lwem wegetarianinem. Osioł Rucio to natomiast marzyciel, który wierzy, że kiedyś zostanie prawdziwym koniem.

Jeśli chodzi o fabułę, to jest ona pomysłowa i interesująca, ale nie porywa. Ciekawym pomysłem było usytuowanie wydarzeń już po odbyciu przez Don Kichota przygody z wiatrakami i po napisaniu książki przez Cervantesa. Poza tym nasz błędny rycerz nie jest nieudacznikiem, a inteligentnym człowiekiem, który jeśli już wplątuje się w komiczną sytuację to przez swoje zaślepienie miłością.

Wiele jest zabawnych momentów, zarówno starsi jak i młodszy znajdą tu coś dla siebie. Miejscami jest też nudnawo. Całokształt sprawia jednak dobre wrażenie. Zwłaszcza jeśli doda się do tego polski dubbing, który wypadł naprawdę nieźle. Chociaż oczywiście daleko mu do tego co słyszeliśmy w takich produkcjach jak "Shrek" czy "Asterix i Obelix - Misja Kleopatra".

Gdyby Rucio tak bardzo nie przypominał osła z bajki o ogrze i gdyby nie uczyniono go prawie pierwszoplanowym bohaterem, animacja prezentowałaby się jeszcze lepiej, bo porównania z niedoścignionym ideałem, zawsze wypadają na niekorzyść naśladowującego. Mimo tego polecam każdemu, kto ma ochotę na chwilę odprężenia.

Tekst *Jestem koniem, jestem prawdziwym koniem!* jest:

- a) sprawozdaniem z klasowego wyjazdu do kina
- b) charakterystyką filmu zbudowaną na podobieństwo charakterystyki postaci
- c) recenzją filmową
- d) opisem przeżyć wewnętrznych kogoś kto widział film

Tekst napisano, aby:

- a) przedstawić treść filmu
- b) piszący mógł wyrazić swoją opinię o filmie
- c) przekonać widzów, że nie warto oglądać filmu
- d) podpowiedzieć reżyserowi, co powinien zmienić w filmie

Ocena filmu przez piszącego jest:

- a) skrajnie negatywna
- b) niepocholebna
- c) negująca wartość filmu
- d) aprobująca, choć nie bez zastrzeżeń

Według autora tekstu film wyraźnie nawiązuje do *Shreka*. Z ostatniego akapitu tekstu wypisz wyrażenie, którego użyto, mając na myśli ten film.

Zastrzeżenia autora tekstu budzi:

- a) dubbing polskich aktorów
- b) odniesienia filmu do *Shreka*
- c) kreacja Don Kichota jako inteligentnego rycerza
- d) niedostateczna śmieszność filmu

Dlaczego nazwiska Artura Żmijewskiego, Tomasza Kota, Borysa Szycy i innych zapisano w nawiasach. Wyjaśnij jednym zdaniem.

Według autora tekstu polski dubbing:

- a) powinien zostać nagrany raz jeszcze, gdyż jest nudnawy
- b) jest udany, ale nie zachwyca tak bardzo jak inne tego typu produkcje
- c) zbyt mocno przypomina głosy ze *Shreka*
- d) jest błazenadą wobec takich produkcji jak *Shrek* czy *Asterix i Obelix*

Które wyrażenie świadczy o tym, że piszący nawiązuje kontakt z odbiorcą?

- a) zarówno starsi jak i młodszy znajdą tu coś dla siebie
- b) Naszego bohatera spotykamy wiele lat po tym
- c) jest podobny, do pewnego bohatera ze "Shreka". Którego? Zgadnijcie sami.
- d) Mimo tego polecam każdemu, kto ma ochotę na chwilę odprężenia

Które ze zdań nie zawiera opinii?

- a) Jeśli chodzi o fabułę, to jest ona pomysłowa i interesująca, ale nie porywa.
- b) *Jestem koniem, jestem prawdziwym koniem!* - te słowa padają z ust osła Rucio.
- c) Najbardziej komicznymi postaciami w bajce są oczywiście zwierzęta.
- d) Miejscami jest też nudnawo.

Oświadczam, że przesyłane materiały i formularze nie naruszają praw autorskich osób trzecich oraz wyrażam zgodę na zamieszczenie zawartych w nich treści na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji w formacie, który umożliwia ich pobranie oraz utrwalanie użytkownikom strony oraz ich wykorzystanie w granicach dozwolonego użytku, określonego przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. Zm.)